

Λύσεις στις ασκήσεις του Τετραδίου Εργασιών

Τετράδιο Εργασιών σελ. 51

1. Στο κείμενο αναφέρεται ότι «στη διάρκεια της εικονομαχίας τα εκκλησιαστικά σχολεία έπαψαν να λειτουργούν». Το κείμενο-πηγή 5 βεβαιώνει ότι και τα χρόνια που ακολούθησαν την άλωση της Πόλης από τους Φράγκους (1204), «ήταν περίοδος δοκιμασίας για την εκπαίδευση».

- ✓ **Διαβάστε τα σχετικά αποσπάσματα και συζητήστε τις επιπτώσεις που έχουν για την εκπαίδευση μιας χώρας οι εσωτερικές διαμάχες και οι εξωτερικές κατοχές. Κάνετε συγκρίσεις με παρόμοιες περιπτώσεις της εποχής μας.**

Στη διάρκεια της εικονομαχίας τα εκκλησιαστικά σχολεία έπαψαν να λειτουργούν και σύμφωνα με την πηγή 5, μετά την άλωση της Πόλης από τους Λατίνους το 1204, οι σχολές έκλεισαν, οι δάσκαλοι σκορπίστηκαν και πολλά βιβλία καταστράφηκαν. Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό πως σε περιόδους πολέμου και εσωτερικών διαμαχών, οι επιπτώσεις για την εκπαίδευση είναι δυσάρεστες. Μόνο όταν υπάρχει ειρήνη, υπάρχει πρόοδος στα γράμματα και στις τέχνες. Κάτι παρόμοιο συνέβη και επί Τουρκοκρατίας, όταν τα ελληνόπουλα δεν επιτρεπόταν να πάνε στο σχολείο. Επίσης, κάτι ανάλογο συνέβη και επί γερμανικής κατοχής, καθώς πρώτο μέλημα των ανθρώπων σε περιόδους πολέμου είναι η επιβίωσή τους και όχι η πνευματική τους καλλιέργεια.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

2. Παρατηρήστε τις εικόνες 1 και 4, διαβάστε το κείμενο-πηγή 3 και συζητήστε την προσφορά του Πανεπιστημίου στη βυζαντινή εκπαίδευση. Σχολιάστε ακόμη την παρουσία ξένων σπουδαστών σ' αυτό καθώς και τη διπλωματική σημασία του γάμου, κάποιων από αυτούς, με βυζαντινές γυναίκες.

Στην εικόνα 1 παρατηρούμε τον Πατριάρχη Φώτιο να συζητά με τους μαθητές του και στην εικόνα 4 απεικονίζεται ακόμη μια σκηνή από τη διδασκαλία μαθημάτων στο Πανεπιστήμιο της Πόλης. Η προσφορά του Πανεπιστημίου ήταν ανεκτίμητη και η ακτινοβολία του είχε ξεπεράσει τα όρια της αυτοκρατορίας. Σύμφωνα με την πηγή 3 στο Πανεπιστήμιο της Πόλης φοιτούσαν σπουδαστές από ολόκληρη την αυτοκρατορία αλλά και νεαροί πρίγκιπες των γειτονικών χωρών, γεγονός που αποδεικνύει ότι η φήμη του είχε εξαπλωθεί παντού. Επίσης, η φοίτηση ξένων σπουδαστών στο Πανεπιστήμιο της Πόλης ήταν ένας από τους τρόπους διπλωματίας των Βυζαντινών, καθώς οι νεαροί πρίγκιπες των γειτονικών χωρών μετέφεραν στις χώρες τους τον βυζαντινό πολιτισμό με αποτέλεσμα να διατηρούνται φιλικές σχέσεις ανάμεσά τους. Τέλος, στη διατήρηση των φιλικών σχέσεων συνέβαλλαν και οι γάμοι τους με βυζαντινές πριγκίπισσες, οι οποίες γίνονταν πρέσβειρες του Βυζαντίου στις νέες τους πατρίδες.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

3. Πώς κρίνετε τη λειτουργία «καλά οργανωμένων» βιβλιοθηκών και εργαστηρίων αντιγραφής στις σχολές και στα μοναστήρια του Βυζαντίου; Σε ποια βιβλία νομίζετε ότι έδιναν προτεραιότητα για την αντιγραφή τους; Ποια σημασία έχει η διάσωση των έργων αυτών για την Ελλάδα και την ανθρωπότητα;

Η λειτουργία οργανωμένων βιβλιοθηκών και εργαστηρίων αντιγραφής στις σχολές του Βυζαντίου ήταν κάτι αξιοθαύμαστο για την εποχή. Φανέρωνε την αγάπη των Βυζαντινών για τα γράμματα και τη φροντίδα τους για την πνευματική τους καλλιέργεια, δεδομένου μάλιστα ότι τα έξοδα για την οργάνωση, τη συντήρηση των βιβλιοθηκών και την αντιγραφή βιβλίων ήταν μεγάλα. Προτεραιότητα έδιναν πιθανότατα στα βιβλία τα οποία ήταν σπάνια, όπως για παράδειγμα έργα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων. Η σημασία της διάσωσης των έργων αυτών τόσο για την Ελλάδα όσο και για ολόκληρη την ανθρωπότητα είναι τεράστια, καθώς σήμερα δεν θα ήταν στα χέρια μας αυτός ο θησαυρός, που αποτελεί την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

4. Διαβάστε την 3η παράγραφο του αρχικού κειμένου του μαθήματος και το κείμενο που ακολουθεί. Πώς δικαιολογείτε το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του Πατριάρχη Φωτίου και των άλλων βυζαντινών κληρικών να διασώσουν τα έργα των αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων και να τα διδάξουν στις σχολές τους; Ωφέλησαν με τις ενέργειές τους αυτές τον χριστιανισμό;

Ποιος ήταν ο Πατριάρχης Φώτιος

Ο Φώτιος έζησε στα χρόνια της μακεδονικής αναγέννησης. Σπούδασε θεολογία και φιλοσοφία και διακρίθηκε ως καθηγητής στο Πανεπιστήμιο και την Πατριαρχική σχολή, ως συγγραφέας βιβλίων και ως πατριάρχης στην Κωνσταντινούπολη. Δικές του ήταν οι ιδέες και οι πρωτοβουλίες για:

- τον εκχριστιανισμό των Σλάβων,
- τη μελέτη και τη διάσωση των έργων των αρχαίων Ελλήνων,
- την ανεξαρτησία της ανατολικής εκκλησίας από τη δυτική.

Οι αιώνες που πέρασαν δικαίωσαν το έργο του και όλοι σχεδόν οι ιστορικοί σήμερα τον θεωρούν ως **την πιο σημαντική μορφή του βυζαντινού κόσμου.**

Σύμφωνα με το σχολικό βιβλίο και το παραπάνω κείμενο, ο Πατριάρχης Φώτιος σπούδασε θεολογία και φιλοσοφία, επομένως δικαιολογείται το ενδιαφέρον του να διδάξει στους σπουδαστές του Πανεπιστημίου και της Πατριαρχικής Σχολής, τόσο τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς όσο και τη χριστιανική Βίβλο. Από την ενέργειά του να συνδυάσει την κρατική με την εκκλησιαστική παιδεία, ευνοήθηκε και η εξάπλωση του χριστιανισμού.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!